

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Adulter & proscriptus an se defendere queant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

ut non sit alia via pro ipsius salute, nisi meae vitae amissio, sed in casu nostro, iam habet proximus aliam viam, nempe desistere ab invadendo. Ergo, &c. Dico ad summum (propter dicta supra. lib. 5. c. 1. §. 2. n. 1.)

5. Iam verò si possum, obligor me mortali cum morte temporali alterius me defendere? Respondeo: me non obligari communior fert sententia. Ita Lessl. l. 1. c. 9. n. 55. & n. 92. Molina, Toletus, Sà, alique, quos citat, sequiturque Dicastill. lib. 2. de iust. rr. 1. dub. 1. n. 34. d. 10. quia cum laude est virtute charitatis praefere possum proximi vitam vitae meae. Confirmatur: quia nemo tenetur horrido illo modo, nimirum occisione alterius, vitam suam defendere: sicuti nemo tenetur difficili sui brachij abscissione eandem vitam conservare. Verum; licet hanc opinionem censcam probabilissimam, quia tunc non velle mortem propriam, sed actum illum honestum charitatis, quae honestas melior est, quam vita mea. Tamen puto esse distinguendum: si enim proximus sit Pater filius, Princeps meus, &c. possum praefere, ob pietatis officium. Et sic concedunt communiter Doctores, cum Io. Sanch. disput. 10. num. 9. versus finem. me ad salvandum Patrem à naufragio posse permittere, ut ipse accipiat tabulam, etiam à me occupatam, imò illam ipsi tradere, meam vitam neglectam: id enim virtuti est pietatis. At si absolute de communi proximo agamus, puto probabilius esse, non posse. Ratio est, quia ego sum dominus vitae meae, quam mihi velui usque ad ultimum spiritum conservandam commendavit Deus: ergo, nisi aliud maior virtutis actus permittat, (ut diximus in praedictis patre, filio, &c., ut fuit in Sanctis Martyribus, qui noluerunt se defendere propter fidem obligor omnia media, saltem non multum mihi difficulta ponere ad illam custodiendam, quale professio esse suppono, me defendere, quamvis cum alterius morte, quae, experientia teste, mihi horrida non est, si mihi eadem vitam parit. Ad rationem in contrarium modò dictam: aio, illud ipsum indigere probatione, an ab honestate charitatis communis evincatur obligatio, quae urgeat ad custodiendam vitam meam: cum tamen contrarium probet illud ab omnibus admissum pronuntiatum: Prima charitas incipit à seipso. Dixi (absolute): nam, ut innui, ob aliquem excellentiorem virtutis actum possum permittere me occidi, sic enim, si mea mors damnum nullum infert Reip. infert mors alterius; sinam me occidi cum laude ex motivo charitatis Patriae. Sic etiam: quid à moriendum ex fame iuste damnatus est, potest cibum sibi fortè oblatum respicere, & mori: quia exercebit actum virtutis obedientiae Praeterea, si prudenter putem me esse in gratia invaloris verò in mortali: tunc professio non teneor (esto, passim, sicuti innui, num. 5.) ut me defendam, illum occidere; quia tunc intercedit actus virtutis misericordiae. Et de his, ac similibus, non verò absolute (ut contendit Bonac. 1. 2. disput. 3. circa primum Dec. praec. q. 4. de Charit. p. 4. n. 5.) intelligitur illud S. Ioan. Maiorem haec dilectionem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis.

6. Adverte duo: Alterum, moderamen inculpatæ tutelae requiritur, ut non plus agas, quam opus sit ad defensionem; Puta, si tuam satis defendere vitam poteris minis, ac verbis; ne verberes: si verberibus, ne multes: si mutilatione, ne occidas: Alterum, si aliā viā, v.g. fugiendo, re tutari possis; fugere teneris, si dedecori magno tibi fuga non vertitur: ut certe non vertetur, si esses Religiosus. Non ita, si vir sit nobilis, quamvis sit Clericus, cui dedecus esse, se in pedes dare. Ita Dicastill. & de Lugo apud Dian. p. 9. tract. 7. resol. 46. Pari modo fugere obligaris à Patre, filio, marito fratre, &c., ex mea quidem sententia, siue minore, siue maiore: Imò ab ebrío quocunque, nam non dedecus sed vel pietas, vel prudentia, eiusmodi fuga censetur ab omnibus. Sic Mend. 2. 2. disput. 170. sect. 16. §. 2. 36. Mald. 2. 2. tract. 3. c. 1. dub. 12. Quid si, cum sine dedecore possit fugere, non fugias, sed occidas invaloris iniu-

sum; tenerisne ad restitutionem ex homicidio? Respondeo: de hoc dicam inferius, c. 4. §. 3. n. 16.

Adulter, & Proscriptus an se defendere queant.

7. Sed adhuc inquires. Primò: An Adulter in adulterio deprehensus; & an proscriptus à Principe, id est, qui ex statuto potest à quolibet occidi: possunt defendere occidendo eos, qui ipsos occidere agitantur?

8. Respondeo, adulterum possum, quia in foro conscientiae non iuste invaditur à marito ut mox §. 4. n. 1. dicitur. De proscripto, seu bannito maior est difficultas. Nellus, in rr. de bannitis, p. 2. secundi temporis, q. 49. probabiliter negat: quia, si is iuste occidi ab altero potest, iniuste contra illum pugnabitur; secus esset bellumustum ex utraque parte. Concedit Carterius in praedictis de homicidio, & Decius, in l. ut vim, ff. de iust. quod illud non potest defendere iuri, quod quilibet habet ad suam vitam defendendam.

9. Hinc, ex Soto, lib. 1. q. 1. art. 7. qui scit bellum, quo militat; esse iniustum, licet potest etiam iniuste pugnare (cum quadam cautione iamjam offerenda) licet alterius iniuste exercitus occidere, ne ipse ab occidatur. Ratio est, quia iniustitia belligerandi ex Principis, non tollit ius defendendi propriam vitam. Cautio autem est, ut dictus miles iniustus cesset ab occidendo, & admoneat militem iustum de sua hac satisfactione: nam statim tunc non erit amplius miles iniustus belli, & sic poterit se defendere; & ille alter iam non poterit amplius hunc iniuste interficere. Hic tamen iniustus miles iuste punietur à suo Rege, ut legitimo latroce, de delicto patris, quo militavit iniuste. Ita S. Antonius, Abbas, Petrus Navarrus, Lessl. Covarr. Bonac. alique, quos, citat, sequiturque Dicastill. lib. 2. de iust. d. 1. c. d. 8.

An, ut defendas unum ex proximis, possis alium occidere?

10. Inquires secundo: An liceat aggressorem proximi occidere, ut defendas ipsius proximi innocentem; nam, ut defendas bona eiusdem temporalia, mox §. 2. num. 8. dicam. Respondeo: sicuti ad meam, sicuti innocentem vitam defendendam, cum dicto moderamine possum, quia si licet occido invadentem iniuste meam bonam, ut mox dicitur: multò magis, iniuste invadentem vitam mei proximi, quam, ut bonum meum, reprobare debeo.

11. An teneor? Distinguendum est; nam si invasor est Pater, Mater, Filius, Vxor, Princeps, Subditus, imò solum Vassallus, vel simili modo mihi coniunctus, nec mihi ex defensione imminet grave periculum: obligat eos morte iniusti aggressoris defendere; id enim posita charitas iis debita, & aliquando iustitia, si eam proximi geram; &c. Ita Lessius, Mol. apud eundem Dicastill. loc. cit.

Si verò est vnus ex communi proximo, non obligat. Ita Suarez tom. 5. disput. 49. sect. 3. n. 2. quidquid in contrarium videatur innuere Dicastill. loc. cit. num. 84. quia tunc quasi aequaliter, & non cum magno excessu, urgeat me charitas potest pro vita invaloris: Vnde alterutri favere non est magna deordinatio. Quòd si invasor iniustus est tuus Pater, filius, vel similis, non te obligo ad eos occidendos, ut defendas invasum, quamvis innocentem: quia te excusat, imò prohibet tanta commotio: Sicut nec obligatio morte invaloris, cum defendere, qui licet, vel ob martyrium, vel aliam causam honestam, suam mortem permittit: Ita Dicastill. loc. cit. n. 100. eadem enim causa honestè, te à morte invaloris poterit cohibere.